

Ανεξάρτητα από τον στρουθοκαμηλισμό της Ελληνικής κυβέρνησης που, συνεπικουρούμενη από την πλειοψηφία των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ισχυρίζεται ότι το δημόσιο χρέος της Ελλάδας είναι διαχειρίσιμο, γίνεται πλέον παραδεκτό από όλο και περισσότερους από αυτούς που επιμένουν να διατηρούν μια στοιχειώδη σοβαρότητα ότι «τα κουκιά δε βγαίνουν».

Το δημόσιο χρέος είναι ένα πολυσύνθετο ζήτημα με μεγάλη ποικιλία συμβάσεων που έχουν

συναφθεί με διαφορετικούς όρους σε διαφορετικούς χρόνους και με ελάχιστη διαφάνεια. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αφεθούν οι αποφάσεις της διαχείρισής του αποκλειστικά στα χέρια των «ειδημόνων» του υπουργείου Οικονομικών, της Τράπεζας της Ελλάδας και των καλοπληρωμένων συμβούλων που στην πραγματικότητα ούτε παράγουν πολιτική ούτε κυβερνούν, αλλά, «χτίζοντας» τα «λαμπρά» βιογραφικά τους, απλώς διαχειρίζονται το δημόσιο χρέος προς όφελος των πρώην αλλά και μελλοντικών εργοδοτών τους, που δεν είναι άλλοι από τα διάφορα λόμπι των δανειστών της Ελλάδας, αυτών που συνιστούν ένα πανίσχυρο υπερεθνικό ολιγοπώλιο χρήματος.

Το 1927, ο πρώην υπουργός της τσαρικής Ρωσίας Αλεξάντρ Ναούμ Σακ, επιβιώνοντας της σοβιετικής επανάστασης, από τη νέα του θέση, του καθηγητή της Νομικής στο Παρίσι, εισήγαγε την έννοια του «ειδεχθούς» χρέους (Odious Debt) που εν ολίγοις αφορά στη διαχείριση δημόσιου χρέους η σύναψη του οποίου έχει παράξει αποτελέσματα κατά του δημόσιου συμφέροντος. Κατά διασταλτική ερμηνεία, η έννοια του «ειδεχθούς» χρέους έχει χρησιμοποιηθεί, σε απόπειρες καταγγελίας δανειακών συμβάσεων, η σύναψη των οποίων έχει γεννήσει ποινικά ή άδικα ή ακόμα και αρνητικά για το οικολογικό περιβάλλον αποτελέσματα.

Αρκετά ζητήματα που θα μπορούσαν λογικά να εμπίπτουν στις προβλέψεις περί ειδεχθούς χρέους, όπως η εξοντωτική διάθεση κονδυλίων από όλες ανεξαιρέτως τις ελληνικές κυβερνήσεις για εξοπλισμούς έναντι «ορατών τε και αοράτων» κινδύνων ή οι υπερτιμολογήσεις αγαθών και υπηρεσιών (βλέπε Siemens, Goldman Sachs, σύμβαση παραχώρησης αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος», η λίστα είναι μακροσκελέστατη και δεν προτίθεται να επεκταθώ) έχουν ήδη σποραδικά σχολιασθεί από έγκριτους και ειδικότερους από μένα αρθρογράφους τόσο στον Ελληνικό όσο και τον διεθνή Τύπο. Χρειάζεται να ξεκινήσει μια συστηματική καταγραφή και αποτίμηση της διαχρονικά καταχρηστικής συμπεριφοράς όλων των ελληνικών κυβερνήσεων και να υπολογιστεί μια τάξη μεγέθους για το μέρος του δημόσιου χρέους που σαν κοινωνία θα θεωρήσουμε αντικειμενικά ειδεχθές.

Ένα θέμα που δεν έχει υποπέσει στην αντίληψή μου να έχει θιχτεί, αφορά το γεγονός ότι η Ελλάδα πριν από την υιοθέτηση του ευρώ δανειζόταν ασφαλώς και σε ξένα νομίσματα αλλά ένα σημαντικό μέρος του δημόσιου δανεισμού γινόταν σε δραχμές. Τα δραχμικά δάνεια είχαν πολύ υψηλότερα επιτόκια σε σχέση με τα επιτόκια των δανείων με ρήτρα ξένων νομισμάτων για λόγους αυτονόητους στους επαίοντες περί τα χρηματοοικονομικά. Πρόκειται για λόγους σχετικούς, κυρίως, με την τιμολόγηση του κινδύνου διολίσθησης ή υποτίμησης της δραχμής. Αναρωτιέμαι αν τα επιτόκια του μέρους αυτών των δραχμικών δανείων που αποπληρώθηκαν -μετά την υιοθέτηση του ευρώ- σε ευρώ, αποδόθηκαν στους δανειστές με προσαρμοσμένα προς τα κάτω επιτόκια, εφόσον εξέλειπε πλέον ο δραχμικός συναλλαγματικός κίνδυνος. Ιδού μια ενδιαφέρουσα ερώτηση προς τον συμπολίτη μας κ.

Χριστοδουλάκη που διαχειρίστηκε ως υπουργός Οικονομικών την μετάπτωση από την δραχμή στο ευρώ.

Αν δεχθούμε ότι κάτι υπερασπίζεται η σημερινή Ελληνική κυβέρνηση, αυτό είναι πρωτευόντως η εκλογική της πελατεία, αφού δε λαμβάνει σοβαρά μέτρα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και δευτερευόντως η θέση της Ελλάδας –ως «νομιμόφρονης» εθνικής οντότητας- στα πλαίσια του υφιστάμενου διεθνούς συστήματος, αλλά καθόλου δεν υπερασπίζεται τη συνοχή των δομών της ελληνικής κοινωνίας, οι οποίες καταρρέουν συστηματικά. Όλοι εμείς, ως ελληνική κοινωνία, πρέπει να αντιδράσουμε άμεσα και ανεξάρτητα από τις επιλογές του παρακμασμένου ελληνικού πολιτικού συστήματος.

Για να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα του χρέους ως χώρα θα πρέπει να μιμηθούμε τους Ισλανδούς και χωρίς περιστροφές και καθόλου εμπιστοσύνη στην Ελληνική κυβέρνηση να αποφασίσουμε ποιο μέρος του χρέους θα πληρώσουμε και με ποιους όρους. Θα πρέπει δε ως κοινωνία να λάβουμε την πρωτοβουλία των κινήσεων αντί να αφήνομε τη σημερινή ή όποια μελλοντική μονοκομματική, πολυκομματική ή οικουμενική κυβέρνηση να ισχυρίζεται ότι «όλοι μαζί τα φάγαμε» ή να σύρεται πίσω από τις επιταγές των δομών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δομές, εικάζεται ούτε αδικώς ούτε εντελώς αστήρικτα ότι είναι επίσης διαπλεκόμενες με το υπερεθνικό ολιγοπώλιο χρήματος κι ότι απλώς προτιμούν να μεταθέτουν το πρόβλημα σε βάθος χρόνου, σχεδιάζοντας την επιβολή συμπληρωματικού απεχθούς κόστους μέσω των διαφόρων φρουδών σεναρίων επιμήκυνσης του ορίζοντα της αποπληρωμής του ελληνικού δημόσιου χρέους με αντίστοιχη ανατίμηση των προεξοφλητικών επιτοκίων.

Η πρωτοβουλία πρέπει να περάσει αφενός στο Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, το οποίο μετά από ένα σύντομο ξύπνημα για τις συντεχνιακές εκλογές του ξαναπέφτει στη ραστώνη του, αφετέρου στις υγιείς δυνάμεις που έχουν απομείνει στα ελληνικά οικονομικά πανεπιστήμια και τα άλλα ιδρύματα, προκειμένου να ξεκινήσει η ποιοτική αξιολόγηση του δημόσιου χρέους, όχι μόνο στο εκκρεμές αλλά και στο αποπληρωμένο μέρος του, γιατί φρονώ ότι εδώ δεν ισχύει η ρήση: «Μετά την απομάκρυνση εκ του ταμείου ουδέν λάθος αναγνωρίζεται».

Αλέξανδρος Ι. Κατσανεβάκης